Valvontaosasto
OHJAS
Oikeudelliset asiat
Juha Vilkko

3.5.2021

Puolustusvaliokunta

sähköpostitse

puv@eduskunta.fi

Asia: Tullin lausunto asiassa HE 61/2021 vp; Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain, Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n ja rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain 31 §:n muuttamisesta

Lausunnon antaja

Tulli/ tulliylitarkastaja Juha Vilkko, puhelin 04033 22791; juha.vilkko@tulli.fi

Lausunto:

Kiittäen valiokunnan varaamasta tilaisuudesta saada antaa lausuntonsa hallituksen esityksen johdosta Tulli haluaa esittää seuraavat huomionsa:

Hallituksen esitys koskee Tullia lähinnä siltä osin kuin sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annettuun lakiin ehdotetaan lisättäväksi virka-avun antamista koskeva uusi 38 a §. Pykälässä säädettäisiin puolustusvoimien oikeudesta saada virka-apua poliisilta, Rajavartiolaitokselta ja Tullilta. Kuten hallituksen esityksessä on todettu, ei nykyisessä laissa ole lainkaan säännöksiä puolustusvoimien Rajavartiolaitokselta tai Tullilta saatavan virka-avun osalta.

Lisättäväksi ehdotettavan säännöksen tarkoittama virka-apu olisi sitä koskevien yksityiskohtaisten perustelujen mukaan rajattu mainitussa laissa säädettyjen rikosten selvittämiseen liittyvän tehtävän suorittamiseksi. Muun muassa Tullilta saatava virka-apu voisi tarkoittaa esimerkiksi yksittäisten kuulustelujen tai pakkokeinojen, kuten esimerkiksi laite-etsinnän suorittamista.

Ehdotetun säännöksen tarkoittamaa virka-apua olisi annettava vain, kun se voisi tapahtua vaarantamatta Tullille säädettyjen muiden tehtävien suorittamista.

Valvontaosasto
OHJAS
Oikeudelliset asiat
Juha Vilkko

3.5.2021

Tulli katsoo, että sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annettuun lakiin ehdotettu 38 a § on tarpeellinen jo senkin vuoksi, että tullilain 100 §:n tarkoittamaa virka-apua voidaan antaa vain viranomaisen valvontavelvollisuuden toteuttamiseksi. Siten se ei sovellu antamaan puolustusvoimille rikosten selvittämistä koskevaa apua. Myöskään poliisin, Tullin ja rajavartiolaitoksen yhteistoiminnasta annettu laki (PTR –laki 689/2009) ei koske Tullin yhteistoimintaa puolustusvoimien kanssa. Nykysäännösten perustella Tulli ei siis ole voinut antaa puolustusvoimille virka-apua esitutkintatoimenpiteiden suorittamiseen.

Koska ehdotettu 38 a § koskee esitutkintaan liittyvää virka-apua, sovellettaneen siihen myös tullilain 100 § 2 momenttia. Sen mukaan esitutkintaa tai pakkokeinoja koskevan virka-avun antamisesta päättää Tullin pidättämiseen oikeutettu tullimies.

Tulli haluaa tuoda valiokunnan tietoon myös tullilain 101 §:n. Sen 1 momentin mukaan viranomaisen on annettava Tullille kuuluvan tehtävän suorittamiseksi sellaista tarpeellista virka-apua, jonka antamiseen asianomainen viranomainen on toimivaltainen. Tullin käsityksen mukaan säännös velvoittaa myös puolustusvoimia antamaan Tullille virka-apua toimivaltansa rajoissa. Tämän vuoksi ehdotettuun sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annettuun lakiin ei tarvita säännöstä puolustusvoimien Tullille antamasta virka-avusta.

Muutoin Tullilla ei ole lausuttavaa ehdotusten johdosta.